

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 73 0 К 001080 10 Квлз
Бања Лука, 11.04.2011. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Др Вељка Икановића као предсједника вијећа, те Обрена Бужанина, Горане Микеш, Драгомира Миљевића и Слободана Милашиновића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против осуђених Р. Т. и Б. Е. због кривичног дјела фалсификовања исправе из члана 377. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјевима за заштиту законитости које су поднијели браниоци осуђених и то адвокат Мр Г. Г. из Б. Л., као бранилац осуђеног Р. Т., те адвокат Ч. Ђ. из Б. Л., као бранилац осуђеног Б. Е., против правоснажне пресуде Окружног суда у Бања Луци број: 73 0 К 0001080 09 Кжж од 11.02.2010. године, у сједници вијећа одржаној дана 11.04.2011. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног Р. Т., а захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног Б. Е. се уважава, те се преиначава пресуда Окружног суда у Бања Луци број: 73 0 К 0001080 09 Кжж од 11.02.2010. године у односу на овог осуђеног, тако што се:

На основу одредбе члана 298. тачка а) Закона о кривичном поступку-Пречишћени текст, оптужени Б. Е.

ОСЛОБАЂА ОПТУЖБЕ

Да је: починио кривично дјело фалсификовање исправе из члана 377. став 1. Кривичног закона Републике Српске, на начин

Што је:

Дана 09.10.2006. године у Ч. након што му је након завршене градске вожње приликом полагања испита од стране чланова испитне комисије саопштено да је положио дио полигонске вожње, те да није положио градску вожњу, предао записник Р. Т., који му је издао увјерење о положеном испиту из области

управљања на путној мрежи, те знајући да је наведено увјерење кривотворено дана 09.10.2006. године, предао захтјев за издавање возачке дозволе МУП-а РС Ч., након чега му је возачка дозвола издата од стране ЦИПС-а МУП-а РС Ц., те наведену возачку дозволу користио као праву у јавном саобраћају.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бања Луци број: 73 0 К 0001080 09 Кжк од 11.02.2010. године, оглашени су кривим Р. Т. и Б. Е. због кривичног дјела фалсификовања исправе из члана 377. став 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗРС), за које дјело им је изречена условна осуда, којом им је утврђена новчана казна у износу од по 1.000,00 КМ (хиљаду конвертибилних марака) и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико оптужени у року од 1 (једне) године не почине ново кривично дјело.

Против цитиране пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено су поднијели бранилац осуђеног Р. Т., адвокат Мр Г. Б. из Б. Л. због повреде права на одбрану из члана 311. став 1. тачка г) у вези са чланом 349. став 1. тачка б) Закона о кривичном поступку-Пречишћени текст (у даљем тексту: ЗКП-Пречишћени текст), с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се овај осуђени ослободити оптужбе за наведено кривично дјело, или да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновни поступак, те бранилац осуђеног Б. Е., адвокат Ч. Ђ. из Б. Л., због повреде Кривичног закона из члана 312. став 1. тачка а) ЗКП-Пречишћени текст, с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се овај осуђени ослободити оптужбе.

У одговору на Захтјев, Замјеник главног Републичког тужиоца Светлана Брковић је предложила да се захтјев бранилаца осуђених одбије као неоснован.

Приликом одлучивања о Захтјеву ово вијеће се, у смислу одредби члана 353. став 1. ЗКП-Пречишћени текст, ограничило само на испитивање оних повреда закона на које су се позвали подносиоци Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Одредба члана 349. став 1. ЗКП-Пречишћени текст врло рестриктивно одређује разлоге по основу којих је могуће користити овај ванредни правни лијек, прописујући да се исти може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП-Пречишћени текст (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Тим ограничењима је искључена могућност улагања овог правног лијека ако против пресуде није изјављена жалба, као редовни правни лијек, а када су у питању означене повреде материјалног и процесног закона, на ове основе побијања пресуде се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби на првостепену пресуду (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Осим тога

искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Захтјевом браниоца осуђеног Р. Т. се тврди да је одбијањем доказног приједлога одбране за допуну графолошког вјештачења почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП-Пречишћени текст, у вуду повреде права на одбрану. Апострофира се да одбијање овог доказног приједлога представља кршење принципа једнакости оружја који предвиђа одредба члана 14. ЗКП-Пречишћени текст, који је есенција права на одбрану у кривичном поступку, а што се, према становишту Захтјева, уз повреде поступка које се огледају у незаконитом прибављању доказа, негативно рефлектовало на правилност чињеничне основе и законитост пресуде.

При томе се прецизира да се незаконито прибављање доказа односи на привремено одузимање предмета (пријава за полагање дијела возачког испита и записник о полагању дијела возачког испита из области управљања моторним возилом од 27. и 28.09.2006. године), које је извршено противно одредби члана 129. став 1. ЗКП-Пречишћени текст, те повјеравање графолошког вјештачења лицу које се према одредби члана 163. став 2. ЗКП-Пречишћени текст морало изузети, јер је запослено у истој установи као и овај осуђени.

Дакле, Захтјевом се првенствено поставља теза да је у поступку доношења правоснажне пресуде повријеђено право на одбрану оптуженог кроз одбијање доказног приједлога одбране, а потом да је ова повреда имала за посљедицу негативну рефлексију на правилност чињеничне основе побијане пресуде, уз тврдњу да је чињенично утврђење, на коме је осуђујућа пресуда заснована, резултат незаконито прибављених доказа.

Супротно таквом ставу, ово вијеће налази да чињеница одбијања доказног приједлога одбране сама за себе не представља повреду права на одбрану, како се то Захтјевом сугерише. Ово из разлога што је дискреционо право суда, садржано у одредби члана 278. ЗКП-Пречишћени текст, да одбије доказне приједлоге странака, ако закључи да предложени доказ нема значаја за предмет или је непотребан, међутим ова дискреција је ограничена обавезом суда да наведе разлоге из којих није уважио предложене доказе, па би одсуство тих разлога представљало повреду права на одбрану. У конкретном случају побијана пресуда је дала разлоге у образложењу којима се суд руководио при одбијању овог доказног приједлога одбране (страна 9. пресуде).

С обзиром на то, нема мјеста приговору Захтјева заснованом на тврдњи о почињеној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП-Пречишћени текст, која одражава повреду права на одбрану у облику нарушене равноправности странака због неједнаког процесног положаја оптуженог, посматрано с аспекта извођења доказа пред судом.

Сасвим је друго питање што се захтјевом доводи у сумњу валидност датог образложења за одбијење наведеног доказног приједлога, међутим приговор таквог карактера се може посматрати само с аспекта утицаја те одлуке на потпуност и правилност утврђеног чињеничног стања, али како непотпуно и неправилно чињенично стање не може бити основ за изјављивање овог ванредног правног средства, то су тиме ирелевантне замјерке Захтјева у погледу валидности разлога којим је образложена одлука о одбијању наведеног приједлога за извођење доказа.

Захтјевом за заштиту законитости се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка која је садржана у одредби члана 311. став 1. тачка з) ЗКП-Пречишћени текст, а која се огледа у заснивању пресуде на незаконитом доказу, међутим овај облик битне повреде одредаба кривичног поступка не представља законски основ за подношење овог ванредног правног лијека, нити се оваква мањкавост пресуде (и у случају да је пресуда захваћена таквом повредом поступка) може подвести под повреду права на одбрану, с обзиром на то да је повреда права на одбрану законом издвојена као посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка прописан у члану 311. став 1. тачка г) ЗКП-Пречишћени текст.

Из наведених разлога овај суд налази да не постоје повреде закона на које указује захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног Р. Т., па је исти, у смислу одредбе члана 354. ЗКП-Пречишћени текст, одбијен као неоснован.

Насупрот томе, Захтјевом браниоца осуђеног Б. Е. се оправдано указује да је на штету овог осуђеног погрешно примјењен кривични закон када су радње овог осуђеног чињенично описане у диспозитиву потврђене оптужнице и изреци те пресуде, оквалификоване као кривично дјело фалсификовање исправе из члана 377. став 1. КЗ РС.

Наиме, радња извршења овог основног облика кривичног дјела фалсификовање исправе, предвиђеног у ставу 1. члана 377. КЗ РС, се појављује у четири облика и то као прављење лажне исправе у намјери да се употрејеби као права, затим преиначење праве исправе у намјери да се употрејеби као права, употреба направљене лажне или преиначене исправе као праве и набављање лажне или преиначене праве исправе у намјери употребе као праве. Побујаном пресудом овај осуђени је оглашен кривим (према правној оцјени дјела у изрици пресуде и разлозима у њеном образложењу), да је починио наведени облик кривичног дјела на начин што је употрејебио направљену лажну исправу, међутим из чињеничног описа радње извршења у изреци те пресуде произлази да предмет радње извршења дјела представља службена исправа са неистинитим садржајем (увјерење о положеном испиту из области управљања на путној мрежи, које је у својству предсједника комисије за полагање возачких испита ПС Ч. издао осуђени Р. Т.), а не лажна или преиначена права исправа коју као предмет извршења има у виду цитирана законска одредба. Дакле, чињенични опис дјела у диспозитиву потврђене оптужнице и изреци побујане пресуде не одражава елементе бића кривичног дјела фалсификовање исправе из члана 377. став 1. КЗ РС, за које је том пресудом

правоснажно осуђен Б. Е., па се Захтјевом браниоца осуђеног оправдано тврди да је том пресудом повријеђен Кривични закон на штету оптуженог.

Фалсификовање службене исправе, употреба такве неистините службене исправе, те чињење неупотребљивом службене исправе, представљају радње које чини биће посебног кривичног дјела фалсификовање или уништавање службене исправе из члана 379. КЗ РС, које је генусно исто али по запрејеној казни теже кривично дјело, код којег дјела извршилац може бити само службено лице, без обзира на то који облик, алтернативно прописаних радњи извршења дјела је у питању.

Из наведених разлога, овај суд је, уважавањем Захтјева браниоца осуђеног Б. Е., у смислу одредбе члана 355. став 1. ЗКП-Пречишћени текст, преиначио побијану пресуду, те на основу одредбе члана члана 298. тачка а) ЗКП-Пречишћени текст, ослободио оптужбе Б. Е. да је на начин описан у изреци те пресуде починио кривично дјело фалсификовање исправе из члана 377. став 1. КЗ РС.

Одредба члана 353. став 2. ЗКП-Пречишћени текст, у конкретном случају, није примјенљива на осуђеног Р. Т., јер домашај принципа погодности придруживања (*beneficium cohaesionis*) у поступку по овом ванредном правном лијеку се ограничава само на оне осуђене у погледу којих није подигнут Захтјев за заштиту законитости.

Записничар
Софија Рибић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић